

Moià estrena l'aparcament del CAP amb 147 places

És la fi d'un projecte iniciat l'any 2007 i que ha estat víctima de la situació econòmica municipal

ALBERT LLIMÓS

Durant les dues primeres hores serà gratuït

Moià va inaugurar dissabte l'aparcament soterrat de la plaça del CAP que entrarà en funcionament aquest dimecres. En total es posaran a disposició de la ciutadania 147 places repartides en dues

plantes: 135 per a vehicles convencionals, 8 seran de recàrrega elèctrica i 4 per a discapacitats. Tant a l'inici, en què es replicarà el sistema de la zona blava, com d'aquí a tres mesos, quan s'establirà

la tarifa d'1,5 euros per hora, les dues primeres hores seran gratuïtes. L'obra, que culmina un projecte iniciat l'any 2007, permetrà desencallar diverses accions del pla de mobilitat urbana.

(Pàgina 7)

Les obres de la C-59, entre Moià i Sant Feliu de Codines, començaran a principis de 2023

(Pàgina 9)

Visita a la casa museu Rafael Casanova, un palauet de la burgesia catalana

(Pàgines 2 i 3)

GRISelda ESCRIGAS

Nova etapa a Sant Miquel del Fai
La Diputació reobrirà Sant Miquel del Fai a partir del mes de març i s'ofereix per gestionar tot l'espai natural dels cingles de Bertí.

(Pàgines 4 i 5)

SEBASTIÀ RENOM

"El patriarcat ho impregna tot"
Entrevista a Meritxell Benedí, resident a Castellterçol des de fa 16 anys, i presidenta de l'Institut Català de les Dones.

(Pàgina 10)

La Casa Soldevila de Calders, un restaurant amb més de 100 anys d'història

(Pàgina 12)

Nani Bellmunt, de Granera, ha maquillat els intèrprets de més de 1.000 òperes

6000-3000 aC

Primers pobladors prehistòrics durant el neolític.

segles IV-II aC

Poblacions d'ibers als cingles de Bertí.

878

Primera menció documental de l'ermita de Sant Martí.

997

Primera menció documental de l'església de Sant Miquel. Els comtes de Barcelona van donar les terres al comte Gumbau de Besora per fundar el monestir del Fai.

1042

El monestir de Sant Miquel del Fai va quedar adscrit al cenobí provençal de Sant Víctor de Marsella i es va convertir en priorat.

La Diputació s'ofereix per gestionar tot l'espai natural dels cingles de Bertí

Es vol que el paratge de Sant Miquel del Fai sigui un motor per al conjunt del territori protegit. Ja s'ha mostrat l'interès al govern

Sant Quirze Safaja

Ferran Polo

La Diputació s'ha ofert al govern de la Generalitat per assumir la gestió de tot l'espai protegit dels cingles de Bertí i integrar-lo a la seva xarxa de parcs naturals. Ho farà amb el paratge de Sant Miquel del Fai, "com a motor o palanca", va explicar Juan Echaniz, coordinador general de l'ens provincial. Sant Miquel del Fai, que és propietat de la Diputació des de l'any 2017 i s'hi estan fent els darrers treballs per poder fer la reobertura al públic a partir del març, ha de ser "un element dinamitzador de l'espai natural dels cingles de Bertí", va dir Echaniz.

La Diputació "està dissenyant una proposta global per a l'espai del Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) Cingles de Bertí -situat a cavall del Moianès i el Vallès Oriental- més enllà del projecte específic de Sant Miquel del Fai". Per Echaniz, aquest EIN aprovat l'any 1992 i ampliat l'any passat per la Generalitat "requereix una gestió perquè, com Sant Miquel del Fai, tot i que són

espais naturals són també espais humanitzats".

Lluís Martínez, director de Sant Miquel del Fai, destaca el paper "molt important" dels cingles de Bertí per a la connexió biològica del Parc Natural i Reserva de la Biosfera del Montseny i del

Reobertura parcial i progressiva a partir del març

Sant Quirze Safaja

La reobertura de Sant Miquel del Fai està prevista per al març. S'ha hagut d'endarrerir per la necessitat de fer nous treballs de consolidació de les cingleres després de detectar-hi alguns petits despreniments. Serà encara parcial perquè funcionarà, només dissabtes, diumenge i festius. Els visitants podran fer un recorregut per 12 punts d'interès però encara no es podrà accedir a la casa Prioral. Tampoc a més coves. Hi haurà una exposició i un audiovisual.

Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. La gestió inicial de Sant Miquel del Fai ja preveu incorporar-hi programes educatius i culturals que es fan a la resta de la Xarxa de Parcs. Per exemple, el *Coneguem els nostres parcs* per a escolars, el *Viu el Parc!* o accions com els itineraris adaptats per a persones amb discapacitat. Per donar a conèixer el territori dels cingles de Bertí, es pensa en "una xarxa d'itineraris a l'entorn i al voltant de Sant Miquel del Fai" que "no perjudiquin l'entorn natural".

Els sis ajuntaments de la zona (Bigues i Riells del Fai, Figaró, la Garriga i Sant Feliu de Codines, al Vallès Oriental; Sant Quirze Safaja, al Moianès, i Sant Martí de Centelles, a Osona) havien reclamat en diverses ocasions que hi hagués una administració que liderés la gestió de l'espai, que ara suma 4.191 hectàrees protegides i des de 2014 també forma part de la Xarxa Natural 2000 amb els cingles de Gallifa. És un territori configurat per cingleres i serres que generen un paisatge molt característic amb valls tancades,

Vista general de Sant Miquel del Fai i, a sota, un detall de les noves tanques que deixen veure l'entorn natural.

Els Pastorets

25 de desembre 2022
1 de gener de 2023

A les 7 de la tarda

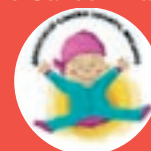
Música en viu

Espai cultural *Les Faixes* - Mojà

Venda anticipada d'entrades

Diumenges 11 i 18
a la plaça Major
i a la Fira del Tió
(d'11 del matí a 1 del migdia)
Grans: 10 €
Petits fins a 12 anys: 5 €
i una hora abans de cada funció
Grans: 12 €
Petits fins a 12 anys: 6 €

Part de la recaptació anirà destinada a l'Associació Càncer Infantil Moianès

1572

El priorat passa a la tutela de la catedral de Girona. A finals del segle XVI i principis del segle XVII es construeix la Casa Prioral.

1841

Abolició del Priorat de Sant Miquel del Fai.

2a meitat del s. XIX-2017

La finca passa a mans privades. Funciona com un espai turístic.

2017

La Diputació compra Sant Miquel del Fai i la finca que l'envolta. L'espai es tanca al públic i comença un procés d'adequació i reforma.

Març 2023

L'espai de Sant Miquel del Fai reobrirà al públic. Ho farà de manera parcial i progressiva. L'accés serà gratuït.

algunes de les quals molt interessants per la seva geologia i l'abundant vegetació. Són exemples el Sot del Bac i els Sots Feréstecs, a l'entorn de l'església de Sant Pau de Montmany. El cim més alt és el Puig Fred, de 946 metres. Un dels més coneguts, però, és Puiggraciós, gràcies al santuari que hi ha (807 metres). Els cingles de Bertí seran el 14è espai que formarà part de la seva Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació si el govern li trasllada la gestió.

Des que en va formalitzar la compra, l'any 2017, la Diputació ha invertit 5,7 milions a Sant Miquel del Fai. D'aquests, 1,31 milions corresponen a la compra de la finca. La precarietat de les instal·lacions va obligar a tancar l'accés al públic i es va iniciar un procés de reforma que va començar per sanejar i consolidar les cingleres amb una inversió de més de 670.000 euros. Altres inversions destacades han estat la renovació d'1,5 quilòmetres de baranes a tot el recinte (405.000 euros) o la renovació de tot l'enllumenat (277.000 euros). També s'ha remodelat l'aparcament exterior amb capacitat per a uns 90 de vehicles i 2 autocars i recarrega per a vehicles elèctrics (809.000 euros).

Durant tot el procés de reforma, l'entorn ha estat afectat per dos importants temporals de pluja. Les actuacions també han estat condicionades per la pandèmia. A més, el ritme de treball s'ha hagut d'adaptar a les limitacions imposades per no perjudicar el període de cria de l'àliga cuabarrada, que habita a la zona.

Entorn, la nova senyalització i el remodelat aparcament

De dalt a baix i d'esquerra a dreta, estat actual de l'arc de la foradada i de l'església de Sant Miquel i l'orsa i la làpida

Més enllà del patrimoni natural

Edificis i altres elements de valor cultural també aporten valor al paratge

Sant Quirze Safaja

F.P. Més enllà dels elements naturals, Sant Miquel del Fai concentra elements de valor patrimonial i cultural fruit d'una presència humana que es remunta al neolític i que agafa força amb la primera ermita datada del segle IX. "És un paratge singular que té valor de patrimoni natural amb uns hàbitats que han donat lloc a una fauna i flora pròpies", deia Lluís Martínez, director de l'espai. Però també és un entorn humanitzat. "Hi ha aigua i això és determinant per a la presència humana", afegia. Destaca l'església de Sant Miquel, que és romànica i

data de finals del segle X. És una construcció troglodítica construïda sota la bauma. L'ermita de Sant Martí és un edifici romànic dels segles XII i XIII amb una volta de canó apuntada, absis semicircular i coberta a dues aigües. La casa Prioral és un edifici gòtic d'entre els segles XVI i XVII que acollia el prior i la comunitat de monjos benedictins. Té estructura quadrada i una coberta a dues aigües. De finals del segle XVI, també daten la portada fortificada que es va crear amb l'obertura del pas de la Foradada durant aquest mateix període. Darrere, hi ha la plaça de l'Abadia, on destaquen diversos canals que condueixen l'aigua al

peu de la paret rocosa. Al pas de la Foradada, es va construir l'any 1592 un arc que feia de porta al monestir i on es conserven inscripcions a cada costat. També el pont del Rossinyol, aixecat en aquest mateix moment. La presència humana ha permès conservar elements destacats com el capbreu del segle XV, un llibre manuscrit sobre pergami i format per 223 fulls. També una orsa dels segles XII-XIII, un recipient ceràmic que es feia servir com a reliquiari o una làpida sepulcral dels segles XI i XII feta amb marbre blanc i una altra del segle XVI elaborada amb pedra i amb policromia posterior adossada al mur de l'església.

GRISelda ESCRIGAS / DIPUTACIÓ DE BARCELONA

MUNTATGES
INDUSTRIALS

SEMPRE AL VOSTRE COSTAT

SOLDADURA | MECANITZACIÓ

PROCESSOS INDUSTRIALS

“L'ICD s'ha recuperat de les retallades sis anys després que la resta”

Entrevista a Meritxell Benedí, presidenta de l'Institut Català de les Dones

Moià

Queralt Campàs
Nascuda a Barcelona el 1977, és la petita de tres germanes d'una família que regentava una botiga de sabates. Què la va portar a Castellterçol?

Amb el pare de les meves filles volíem sortir de Barcelona i buscàvem un lloc pròxim, perquè tots dos hi treballàvem en aquell moment. Aquest mes de maig farà 16 anys que visc aquí. La veritat és que no ho canviaria per res perquè s'hi viu molt bé.

És historiadora, DEA en Estudis del Món Contemporani per la mateixa universitat i Màster en Direcció Pública per ESADE. Abans d'entrar al món de la gestió pública va exercir professions vinculades amb la història?

Sí. He fet de guia, editora i tècnica en un parell d'editorials, he fet recerca, docència... He estat prou vinculada a la professió i, de fet, jo em sento historiadora.

Creu que aquest ampli coneixement històric l'ha dotat de més perspectiva a l'hora de poder copsar les estructures patriarcales i analitzar-les?

De fet, vaig estudiar Història perquè vaig tenir una professora a l'institut que ens va explicar que per entendre el que passava al present s'havia de conèixer el passat. Veia moltes injustícies i, per poder-les canviar, necessitava entendre com s'havia produït aquella realitat. Aquest coneixement em permet entendre que no només el masclisme o el patriarcat construeixen estructures de poder i desigualtat. També el classisme, el capitalisme, el racisme, el capacitisme, etc.

Del món de la història va passar a la gestió pública, suposo pel neguit de militància social i política. Com va anar?

És una evidència que la política no passa només pels partits o les institucions. Se'n pot ser conscient o no, però tots fem política amb les accions quotidianes. Per exemple si em vinculo a una entitat o si compro al Yupi's, una llibreria de Castellterçol,

en comptes de fer-ho a Amazon estic fent política perquè estic apostant per dinamitzar el comerç local. Per tant, considero que sempre he estat fent política. Però també es pot fer a través dels partits. Aquest és l'instrument del qual ens hem dotat en democràcia: amb la representativitat dins els parlaments, que són els òrgans que legislen i escullen governs. La qüestió és que en un moment donat se'm va proposar fer política des de les institucions. Llavors em dedicava a la recerca acadèmica en un grup que es deia Multiculturalisme i gènere. Treballàvem des d'una perspectiva feminista, antiracista i anticolonial. Pilar Vallugera, que ara és diputada al Congrés i que en aquell moment era regidora

“Si compro a la llibreria de Castellterçol, estic fent política”

“Volem incrementar el pressupost de l'ICD fins als 12 milions”

a l'Ajuntament de Barcelona, em va proposar la coordinació de polítiques de gènere. Per mi va ser una proposta molt interessant perquè era l'oportunitat de deixar de ser teòrica i canviar la realitat. M'hi vaig tirar de cap i va ser un aprenentatge.

Quins van ser els seus primers passos, doncs?

A la facultat vaig fundar un grup feminista, que es deia Bruixes de dol. Estàvem molt inspirades per la divisa de Maria Mercè Marçal; el “Tres voltes rebel”. El 1998-1999 vam organitzar una recollida de signatures per aconseguir que totes les assignatures de la carrera d'Història incorporessin la perspectiva de gènere. Amb aquesta acció vam tenir cert impacte i vam aconseguir que hi hagués una assignatura d'història i

gènere, que impartia Mary Josephine Nash –la meua mare acadèmica–, ara catedrática emèrita de la UB. Va ser un èxit, però alhora ho vam considerar un fracàs perquè nosaltres volíem que la perspectiva de gènere s'incorporés a totes les assignatures.

Fa un any i mig que és la presidenta de l'Institut Català de les Dones (ICD). Quines són les tasques i àmbits d'actuació més rellevants de l'ICD?

L'ICD es va crear el 1989 i, fins a la creació de la Conselleria d'Igualtat i Feminismes el 2021, era l'únic organisme de la Generalitat que liderava les polítiques feministes i de gènere. S'encarregava de la promoció de drets de les dones, polítiques de reconeixement de les genealogies feministes, suport a la xarxa de Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD), polítiques de corresponsabilitat, violències masclistes, suport i finançament a entitats feministes, etc. Amb la creació de la conselleria i de direccions generals específiques, fem un repartiment de competències. Des de l'Institut ens quedem amb la promoció dels drets de les dones; suport al moviment feminista i l'associacionisme de dones a Catalunya; les polítiques de canvi d'aquest fals paradigma neutre que ens invisibilitza a totes; les polítiques d'internacionalització del feminisme, i el SIAD. També som l'organisme que supervisa la transversalitat de gènere a tots els organismes del govern de la Generalitat. Acompanyem els departaments per tal que canviïn la mirada. Això és una feina complicada perquè malgrat que aquest és un govern feminista el patriarcat pesa molt. Hi ha coses que ens pensem que són neutres, però en realitat no ho són. D'altra banda, les competències envers les violències masclistes, la cura i l'equitat en els treballs, que fins llavors formava part de l'ICD, se situen en altres espais com la conselleria per dotar-los d'estructura que ho desenvolupi.

Quins projectes tenen entre mans en aquests moments?

Meritxell Benedí (1977), d'ERC, va ser regidora de Cultura, Participació i Salut a Castellterçol du

Primer, refundar l'Institut. És un projecte poc visible a ulls externs però molt necessari. Per poder fer polítiques públiques necessites organitzacions fortes i això ho aconseguixes amb pressupost i personal. En aquests últims 10 anys l'ICD ha passat dels 12 milions d'euros de pressupost que tenia el 2010, a 10 milions el 2011 i 7 milions i mig el 2015, però en els pressupostos del 2022 hem aconseguit recuperar-nos fins als 10 milions. Des de l'ICD ens hem recuperat de les retallades sis anys després que la majoria de departaments de la Generalitat ho hagin fet. Si tot va bé el 2023 faríem un salt cap als 12 milions. Un cop recuperat el pressupost hem de tenir professionals dins les organitzacions que puguin desenvolupar els projectes. Qualsevol increment pressupostari públic es tradueix en finançar personal, que proveeixi els serveis públics. Estem en aquest procés de reorganització interna: increment de pressupost i personal. Pel que fa als projectes estratègics visibles, estem canviant la forma com donem suport a les entitats amb una estratègia formativa i de capacitació que hem començat ara i l'any vinent continuarem. També estem millorant el SIAD (un servei que es dona a tots els ajuntaments de més de 20 mil habitants i tots els consells comarcals, un total de 107 institucions). Quan vam entrar ens vam adonar que aquesta xarxa que es dedica a fer promoció dels drets

de les dones i una primera detecció i acompanyament en situacions de violències masclistes estava debilitada. Hi havia una manca de lideratge, finançament insuficient i poca concreció. Per això, a través d'un acord marc amb els ens locals per finançar totes les polítiques d'igualtat i feminismes, que inclou el SIAD, ens hem proposat incrementar el pressupost. Fins al 2021 eren 5 milions anuals, el 2022 és de 7 i el 2024 seran 11 milions. Pràcticament el triplicarem. En paral·lel hem iniciat un treball amb les professionals de la xarxa per poder definir el model del servei i així aprovar un decret que el reguli. Per tant, estem incrementant recursos, assumint el lideratge de la xarxa i millorant les condicions en què proveïm els serveis perquè totes les dones tinguem accés als mateixos drets. També donem suport al departament en l'estratègia nacional de drets sexuals i reproductius, continuem el desplegament del pla d'acció contra la pressió estètica. Projectes que són molt interessants i esperem tenir marge per poder-los desenvolupar.

El govern de Catalunya compta per primer cop amb una Conselleria d'Igualtat i Feminismes, creada el 2021. Creu que s'ha anat tard?

Les que fa anys que ens reconeixem com a feministes fa temps que veiem que anem tard. Entenc, però, que de vegades les coses passen quan hi ha les condicions per a què succeeixin. Totes les

SEBASTIÀ RENOM

durant el mandat del 2011 fins que CiU i PIC els va fer una moció de censura

onades feministes han situat determinats temes a l'agenda, però mai ens podríem haver imaginat l'impacte que tindria la quarta onada i el "me too" en les joves. Jo que he anat a la manifestació del 8-M cada any des que tinc 18 anys, quan recordo la del 2018 amb el passeig de Gràcia a petar, encara se'm posa la pell de gallina. Les condicions s'han donat ara.

Com duen a terme aquest seguiment de la transversalitat del feminisme en totes

les polítiques i departaments de la Generalitat?

La Llei d'igualtat 17/2015 podria anar molt més enllà en molts aspectes, però ens proporciona les eines que podem utilitzar. A part del pla de polítiques transversals de gènere del govern hi ha una eina imprescindible que són els "informes d'impacte de gènere". Tota l'agenda pública de la Generalitat passa per l'ICD. Tenim una unitat que revisa lleis, decrets, bases de subvencions, etc., i

en fa aquests informes. Així emetem recomanacions per tal que es canviïn certs aspectes i es millori la perspectiva de gènere interseccional. Aquesta unitat ha triplicat els informes que feia l'any 2020 i, ara, pràcticament tota l'agenda del govern passa per nosaltres. També estem treballant de la mà de la funció pública per tal de poder enfortir les unitats de gènere específiques que tenen tots els departaments.

Enfoquem-nos ara en l'àmbit territorial. El Moianès és una comarca rural, amb forta presència del sector agrari. Hi falta perspectiva de gènere en aquest sector?

Jo sempre dic que la perspectiva de gènere no falta perquè sempre hi és però és masculista. Res és neutre. El cos que tenim, que deixem a la porta de casa quan sortim, ens condiciona les experiències, coneixements i aprenentatges. La manera com ens llegeixen els altres ens condiciona el que podem fer i el que no. Si el nostre cos és el d'un home que dedica la meitat d'hores que les dones a tasques de cura d'ascendents i descendents, veurem una determinada realitat. De fet, la consellera d'Igualtat i Feminismes, Tània Verge, té demostrat que la presència de les dones als parlaments canvia l'agenda legislativa. Ara s'ha començat a legislar sobre conciliació, corresponsabilitat, permisos menstruals o permisos de cures, perquè hi ha moltes més dones. Ja hi ha perspectiva de gènere a l'agricultura. Hi ha entitats de dones feministes que treballen en el sector primari

i reivindiquen la importància de la seva presència. És impossible la supervivència de les explotacions familiars agràries sense el treball de les dones. No està remunerat i sosté, amb treballs de cures, la producció de les explotacions agràries. És imprescindible que es reconegui socialment i econòmicament els treballs que fan les dones en aquest sector i que puguin accedir a llocs on fins ara era difícil veure-les, com la pesca o l'explotació forestal... ja hi ha dones que ho estan treballant i, de fet, el Departament d'Acció Climàtica també hi està treballant amb el nostre suport. Al Moianès hi

i no són possibles sense la capilaritat territorial dels ens locals? Per vostè és cabdal la tasca dels ajuntaments i entitats locals?

Totalment. El patriarcat ho impregna tot. Dins la conselleria i l'ICD una de les coses que teníem molt clara era que no ens podríem centrar només en les polítiques del govern sinó que havíem de donar eines i mitjans als ens locals per tal que poguessin dur a terme polítiques d'igualtat i feminisme. I, de fet, així ho estem fent amb el nou acord marc d'igualtat i feminismes, signat recentment amb l'Associació Catalana de Municipis la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació de Micropobles de Catalunya. Gràcies a aquest acord el Departament d'Igualtat i Feminismes finança amb 91 milions d'euros les polítiques del Departament als ens locals. Això suposa duplicar el pressupost respecte a l'anterior acord corresponent amb 2018-2021. Sense personal o recursos econòmics per pagar els sous és impossible desplegar polítiques públiques. Aquesta problemàtica encara s'accentua més en entorns com la Catalunya Central o el Moianès, on el pes important de desplegament de polítiques públiques rau al Consell Comarcal, que no compta amb capacitat financera pròpia. Des de l'ICD tenim una aposta clara i decidida a fer que l'avantguarda de les polítiques públiques no passi només allà on hi ha molts recursos. Si vius al Moianès, has de tenir els mateixos drets que si vius a Barcelona.

“La manera com ens llegeixen condiciona el que podem i no podem fer”

ha una indústria agroalimentària important, però també hi ha un altre sector important que és el de les cures i dels serveis: les residències de gent gran. Les cures a l'entorn domiciliari cada vegada seran més rellevants.

Recentment, escrivia això en un article a Social.cat:

“El Govern pot fer de palanca per a la #TransformacióFeminista, però necessita totes les institucions, l'acadèmia, la societat civil, els agents econòmics i socials o el sector privat per ser una realitat. Per això les polítiques locals d'igualtat i feminismes són estratègiques per a aquesta transformació

ESCAPE ROOM PASTORETS
De Calders

22 DESEMBRE
PER A TOTES LES EDATS
Els menors de 12 anys han d'anar acompanyats d'un adult

GRATUÏT
amb inscripció prèvia
Plaça Major
a les 17:00h i a les 18:30h

Proves d'enginy, habilitat i cultura. *Amb una APP*

INSCRIPCIONS

Per als més petits Per als més grans

www.gaudire.com @gaudire_calders

SQS
EL POBLE QUE VOLS VIURE

‘El Tió ja treu el cap a Sant Quirze!’
Divendres 16 de desembre
Plaça de l'Ajuntament

El tió a poc a poc ja es desperta i té molta gana!
Hem estat calculant per les notícies que ens han arribat... que arribarà a la plaça de l'Ajuntament el dia 16 de desembre amb molta gana!
Té tanta gana, que nens de Sant Quirze, aneu a donar-li menjar! Taronges, mandarinnes, neules, torrons... s'ho menja tot i sobretot abrigueu-lo si està destapat, perquè no passi fred i no es constipi!
Com més menjar li porteu, més gran serà la Cagada!

Entre tots vosaltres heu anat donant de menjar al tió de Sant Quirze... i ja té ganes de cagar uns quants regals per a tots els nens i nenes que li vinguin a cantar nades.

Us convidem a portar un bastó de casa per poder picar i, amb l'ajuda del Jeep, l'amic del tió, el farem cagar ben fort!!!

A més, el patge reial ens ha deixat la bústia Màgica de Ses majestats els Reis Mags d'Orient perquè hi podeu deixar les vostres cartes i que arribin a mans de Melcior, Gaspar i Baltasar.

Gran Bustiada Reial i El Tió ja caga
Dilluns 26 de desembre
Centre Cívic Parc de l'aigua 11:00h

Acompanyarem el matí amb un espectacle infantil i un taller màgic de Cartes Reials!

Càsting Reial
Els Reis Mags d'Orient busquen nens i nenes d'entre 10 i 15 anys de Sant Quirze perquè els acompanyin amb els patges reials a la cavalcada del 5 de gener del nostre poble.
Si hi estàs interessat, pots apuntar-te al càsting Reial a l'Ajuntament.

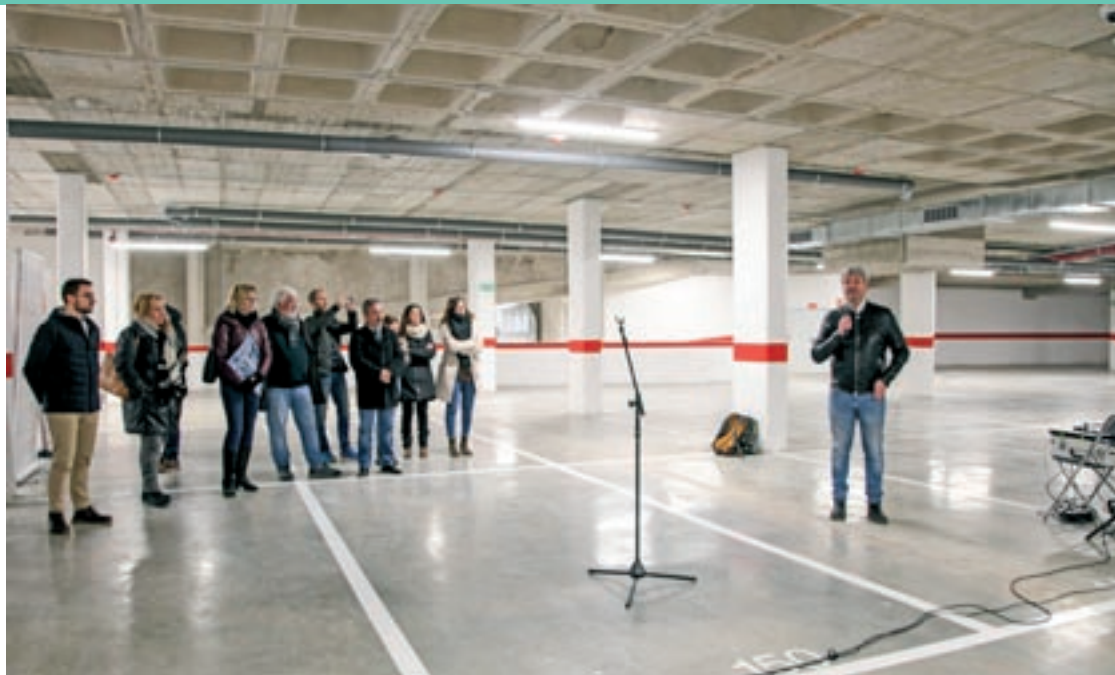
Les obres van començar el 2007 i han sigut el gran símbol de la crisi del deute del municipi

Moià inaugura el polèmic aparcament de la plaça del CAP

Moià

Guillem Freixa

La història més recent de Moià es podria explicar a través de l'evolució de les obres de l'aparcament soterrat de la plaça del CAP. L'any 2007, amb la bombolla immobiliària a punt d'explotar, es va iniciar la construcció del nou centre d'atenció primària al poble. El projecte comptava amb un aparcament a sota terra de tres plantes. L'execució de tot plegat va quedar aturada poc després, coincidint amb l'esclat de la crisi del totxo. L'any 2011 es van poder finalitzar les obres del CAP i de la plaça, però amb el deute de Moià totalment desbocat, l'aparcament va quedar aturat i abandonat fins aquest 2022. Al llarg d'aquests 10 anys i vinculat a l'aparcament, hi ha hagut dos concursos de creditors i la liquidació definitiva de la societat municipal que ho va impulsar, MoiàFutur. Tot

Un moment de la inauguració a l'interior de l'aparcament aquest dissabte

i això, amb molts esforços, l'aparcament s'ha pogut mantenir en mans de l'Ajuntament, i amb les arques del poble ja sanejades, al maig van començar les actuacions per posar-lo en funcionament.

La inauguració es va fer dissabte, i tal com apuntava l'alcalde, Dionís Guiteras, l'obertura de l'aparcament "és molt més que posar en funcionament un equipament". I és que, d'una banda, l'estructura física permetrà resoldre la històrica manca de places per estacionar del poble, així com acabar de desplegar el Pla de Mobilitat Urbana aprovat el 2017. De l'altra, la inauguració va significar el final d'una etapa, "la del deute desbocat fruit de la borratxera immobiliària de principis dels 2000", exclamava Guiteras. En aquest sentit, va insistir en la idea de "tancar una carpeta", que ha fet que l'endeutament de Moià passés del 395% al zero en 12 anys. De tenir una obra faraònica aturada, a recuperar-la "per dinamitzar el comerç i aconseguir un poble més verd i amable per a les persones". L'alcalde va agrair "l'esforç de la gent de Moià", ja que el cost de l'aparcament s'haurà enfilat fins a sis milions d'euros, així com també de tots els regidors que han passat pel consistori aquests anys, "i a on fins i tot hem posat en risc el patrimoni personal".

L'aparcament de la plaça del CAP entrarà en funcionament aquest dimecres. En total es posaran a disposició de la ciutadania 147 places repartides en dues plantes: 135 per a vehicles convencionals, 8 seran de recàrrega elèctrica, i 4 per a minusvàlids. En els tres primers mesos de funcionament s'aplicarà la mateixa metodologia que en l'actual zona blava: utilitzant el rellotge es podrà deixar el cotxe a

l'aparcament fins a dues hores de manera gratuïta. A partir del mes de març, les dues primeres hores d'estada tampoc tindran cap cost "amb la voluntat que la gent ho utilitzi per venir a comprar", i a partir de la tercera costarà 1,5 euros per hora. També hi haurà disponibles abonaments per tenir places en propietat, d'ús diürn o nocturn. Queda per executar la tercera planta, que en funció de l'ús i ocupabilitat de l'aparcament es valorarà en un futur si cal obrir-la. La gestió de l'equipament serà directe des de l'Ajuntament.

Hi haurà 142 places i les dues primeres hores es podrà aparcar sense cap cost

L'obertura de l'aparcament permetrà desencallar un seguit d'accions recollides en el pla de mobilitat urbana. Tal com va comentar un dels membres de l'equip redactor del pla, Pau Hosta, "es tracta de fer d'això una oportunitat per posar les persones al centre de l'espai públic". En aquest sentit, va desgranar que a Moià el 70% de l'espai públic està destinat al cotxe, "quan el 60% dels desplaçaments es fan a peu". De l'equip redactor també van intervenir Joan Estevedeordal i Xavi Bach, que va animar els polítics "a ser valents i a tirar endavant totes les accions que es recullen en el pla".

Tradicions perdudes

Joan Capdevila

Hi ha tradicions que es resisteixen a morir i encara que els anys passin i les noves modes i avenços vagin venint, cada any encara tornen a reeixir, i fan goig de veure celebrar. Parlo de la tradició popular de la festa dels Reis de l'Orient que cada any celebrem el 6 de gener. Fem referència, però, a la vigília dels Reis, quan fan la cavalcada i passejada pels carrers i places dels nostres pobles i emplen la mainada d'il·lusions i expectatives de rebre d'ells llatinades i sobretot joguines, mòbils, *tablets*, pilotes, patinets i bicicletes i tot allò que la imaginació dels infants pugui esperar. Des de fa segles a Castellterçol, Moià i a altres indrets del Moianès, la canalla dies abans de les festes nadalenes anaven als boscos, collets i indrets dels voltants de les viles, a cercar el barballó o espigol. A casa amb els brins se'n feien unes atxes que servien per encendre i cremar tot voltant pels carrers del poble tot cantant: "Els Reis de l'Orient porten coses a la gent, els Reis de la muntanya porten coses a la canalla", i altres cançons semblants. No cal dir que tot el poble quedava perfumat amb l'olor després del barballó cremat. Quan arribava la tardor i les orenetes emprenien el retorn cap a països més calents on havia de començar la seva primavera, la quitxalla dels pobles ho aprofitàvem per anar a cercar pels camps i els marges les mores saboroses, els aranyons aspres i els perellons, que hom podia menjar quan es tornaven madurs i tous. També menjàvem ben gustosament les espigues de blat de moro encara tendres, torrades a la llar de foc, època en la qual a la major part de cases hom encenia a la cuina o al menjador la llenya que a feixos s'anava a fer al bosc per escalfar les fredorades de la tardor avançada i l'hivern. Temps venturosos i fruits saborosos, que va escriure el poeta Josep Carner i tants d'altres. Sí, és cert que el temps corre sense poder-lo atrapar, com diu sàviament l'escrit d'un rellotge de sol, però cada època té les seves particularitats que anem superant mentre vivim.

Territori iniciarà la millora de la C-59 el primer trimestre de 2023

Les obres s'allargaran durant gairebé un any. L'objectiu principal és millorar la seguretat de la via

Moià

Q.C.

El Departament de Territori de la Generalitat ha anunciat l'esperat inici de les obres de la C-59, en el seu tram entre Sant Feliu de Codines i Moià, a principis de l'any vinent. En una roda de premsa convocada aquest divendres a l'entrada del polígon El Prat de Moià van detallar que aquestes intervencions de condicionament tindran una durada d'11 mesos, gairebé un any durant el qual els treballs conviuran amb el trànsit habitual de la carretera, que es calcula que és de 5.300 vehicles diaris, entre els quals hi ha una elevada presència de camions i vehicles de gran tonatge. Aquesta concorreguda carretera, que és l'eix principal d'unió entre el Moianès i el Vallès Oriental, ha estat una de les vies amb més sinistralitat de Catalunya durant dos anys consecutius. "El nostre objectiu és millorar la seguretat d'aquesta via i el benestar de les persones", assegurava Juli Fernández, conseller de Territori.

Les intervencions, que compten amb una dotació pressupostària de 6 milions i mig d'euros, consistiran principalment a ampliar els vorals en alguns trams d'alta sinistralitat, separar millor els fluxos, millorar els accessos als polígons industrials (s'incorporarà una rotonda al de Castellterçol i una incorporació en forma de T al de Moià), incorporar passos de fauna i millorar la seguretat de les parades d'autobús.

La plataforma C-59 Segura també va tenir l'oportunitat

El conseller Juli Fernández durant la roda de premsa d'inici de les obres amb els alcaldes del territori

Punt de mira al tram fins a l'Eix

El projecte del tram final de la C-59 (Moià-Santa Maria d'Oló) ja està adjudicat i es preveu iniciar-ne la redacció durant els pròxims mesos

Moià

Q.C.

Des del Departament de Territori de la Generalitat també van assegurar que ja estan treballant en el projecte del tram restant de la carretera, que va de Moià fins a l'Eix Transversal (a Santa Maria d'Oló). "Ja hem adjudicat el projecte constructiu d'aquest tram i iniciarem la redacció del projecte en els propers mesos", apuntava Juli Fernández. "D'aquesta manera continuarem millorant la seguretat i les condicions de la via en el seu

tram final", afegia.

Preguntat també durant la roda de premsa sobre la variant de la C-59 en el seu pas per Sant Feliu de Codines, el conseller va assegurar que es manté sobre la taula i que en aquests moments es troba en fase de redacció. Tot i això, també va apuntar que el fet que es trobi en aquest punt de la tramitació administrativa impedeix que es pugui incloure en els pressupostos de l'any vinent de la Generalitat, tal com demanava una proposta de resolució al Parlament de Catalunya

aprovada recentment.

A banda, el conseller també va detallar que l'estudi ambiental ha caducat i hauran de tornar a iniciar el procés administratiu d'aquesta documentació.

La variant de Sant Feliu de Codines és una reclamació històrica per part de tots els ciutadans d'aquella zona. "Continuem reivindicant la necessitat de la variant. Una obra sense l'altra no té sentit. Li hem explicat el nostre punt de vista al conseller i hi continuaran treballant", apuntava Mercè Serratacó, alcaldessa de Sant Feliu.

de dir-hi la seva en aquesta roda de premsa. Dos representants de l'entitat van lliurar al conseller una audició ciutadana que recull les millores que ells consideren necessàries a tota la carretera, no només al tram entre Sant Feliu i Moià.

Des de la plataforma estan molt satisfets en general, però consideren que el projecte té algunes mancances. "Valorem molt positivament sobretot les actuacions més

La plataforma C-59 Segura considera que hi ha algunes mancances

concretes del projecte, com les millores de les entrades als polígons, també el fet que se substitueixi tot el ferm i la incorporació de passos de fauna, que són força pioners a nivell català", relatava Xavier Bach. "És molt positiu que s'hagi passat d'1 milió i mig d'inversió inicial a 6 milions i mig, però una de les qüestions importants que no queda recollida és l'ampliació de la calçada de tota la carretera."

L'alcalde de Moià, Dionís Guiteras, també es va fer present a la roda de premsa i valorava molt positivament el projecte. "Hem hagut de lamentar molts accidents mortals perquè la infraestructura no té la talla. Ara esperem que es redueixi a 0." Pel que fa a les afectacions a la mobilitat, el conseller va explicar que treballaran de manera coordinada i fluida amb tots els Ajuntaments del tram afectat per tal que aquests "puguin emetre una comunicació clara i transparent a la ciutadania". "Els usuaris han de saber en quin tram s'estan fent les obres en cada moment per tal d'intentar minimitzar al màxim les molèsties.

CLUB ESPORTIU MOIÀ

El Moia de futbol, a l'estadi Johan Cruyff

Barcelona El Club Esportiu Moià continua immers en la celebració del centenari. Les jugadores de futbol del primer equip van participar en un acte institucional amb el Barça a l'Estadi Johan Cruyff (a la foto) el segon cap de setmana de desembre. La visita va incloure seguir des de la llotja presidencial el partit del FC Barcelona contra l'Alhama.

Activitats de Nadal a Castellcir

Ajuntament de Castellcir

Dilluns 19 de desembre

A les 11.30h
Penjada de desitjos
a l'arbre de la plaça de l'Era

Dimecres 21 de desembre

A partir de les 11h
Visita del patge reial
a la sala Sant Jordi

Dissabte 31 de desembre

A les 11h **Trobada d'amics de Santa Coloma**. Missa a l'església de Santa Coloma Sasserra

Dimarts 20 de desembre

A les 18.30h
Espectacle de Nadal
de l'escola la Popa al Casal

Dissabte 24 de desembre

A les 18h sortida de la plaça de l'Era per anar caminant fins a l'entrada del poble i fer cagar el tió

NOUS PROJECTES AL MOIANÈS

Aprovada la sol·licitud de subvenció del projecte "Atenea, projecte de noves oportunitats per l'Ecoterritori Moianès" per un import de 211.723 euros

El Consell Comarcal del Moianès va presentar el projecte "Atenea, projecte de noves oportunitats per l'Ecoterritori Moianès" a la convocatòria del Ministeri per a la transició ecològica i el repte demogràfic per a la realització de projectes innovadors per a la transformació territorial i s'ha resolt favorablement per un import total de 235.248 euros i una subvenció de 211.723 euros.

El projecte s'ha d'executar durant el període 2023-2024.

El projecte inclou diferents actuacions:

1. Foment a l'ocupació en sectors emergents i dinàmics de la comarca "El Moianès ens cui-

dem", vinculat al sector serveis a les persones, i "El Moianès, comarca verda i sostenible".

2. El "Moianès t'acull" inclou serveis i accions d'acompanyament a la inserció laboral per a les persones immigrades.

3. El "Moianès ve de gust" inclou la realització d'accions de sensibilització per conèixer els productes locals, accions per impulsar un procés de participació per la declaració d'Ecoterritori Moianès o la posada en funcionament de l'Escorxador modular de baixa capacitat al Moianès, entre d'altres.

4. El Moianès amb el canvi climàtic i la transició energètica - Moianès OSO - Oficina Sostenible Ordenació. Crear un servei d'Agència d'energia mancomunada, assessoraments als municipis per a l'execució d'accions per la transició energètica i execució del Pla Clima Comarcal.

5. "Forma't al Moianès", que inclou formacions específiques de les actuacions anteriors.

Des de l'ICAEN ens han comunicat l'aprovació de l'ajuda per a la creació de l'Agència de l'Energia per un import de 90.000 per als anys 2022 - 2023 (subvencionat)

La creació de l'Agència Comarcal de l'Energia del Moianès és un dels projectes estratègics de l'àrea de Territori, Urbanisme i Canvi Climàtic del CCMoianès.

L'objectiu d'ACEM serà donar suport i potenciar l'impuls de la transició energètica dels ajuntaments de la comarca i a la ciutadania, per tal d'assessorar-los i ajudar-los en la captació, l'aprofitament i l'emmagatzematge elèctric d'energia solar, l'eficiència energètica, l'ús racional dels recursos naturals i la promoció de les energies renovables en general.

OFICINA LOCAL D'HABITATGE DEL MOIANÈS

Rebudes i gestionades 377 sol·licituds per les diferents ajudes de lloguer (majors de 65 anys, bo lloguer jove, MITMA i pròpies del Consell).

Fins ara s'han concedit i resolt favorablement 134 expedients relacionats amb les ajudes per a majors de 65 anys, el bo lloguer love i MITMA, per un import total de 440.331,42 euros concedits.

Convocatòria d'ajuts del Consell Comarcal adreçats a propietaris que tinguin o vulguin posar un habitatge a la borsa de lloguer social. S'han presentat un total de 20 sol·licituds. S'ha subvencionat una part de l'IBI, la realització del certificat d'eficiència energètica o la cèdula d'habilitat per un import total de 4.862,98 euros i s'incorporen cinc nous habitatges a la borsa.

Sessió informativa sobre les ajudes de rehabilitació dels Fons Next Generation, amb 35 assistents. Amb la participació de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i el Col·legi d'Agents Immobiliaris.

PROMOCIÓ ECONÒMICA

FORMACIÓ. SOM - Servei d'Ocupació del Moianès

662 participants a la formació de l'últim trimestre, en un total de 52 accions formatives.

116 participants aquest últim trimestre a la formació per a l'obtenció de títols oficials. Català i ACTIC.

Programa 30 Plus per a la inserció laboral de persones desocupades de 30 i més anys:

Convocatòria 2021. A la convocatòria del 2021 ja finalitzada, es van realitzar 20 contractes laborals i han estat subvencionats pel SOC per un import de 136.710,76 euros.

Convocatòria 2022. Atorgades 20 places/contracte. Actualment ja s'han subscrit quatre contractes de treball de quatre empreses diferents i s'estan gestionant dos contractes més. El projecte permet subvencionar contractes fins a 30 de juny de 2023.

Més informació: Consell Comarcal del Moianès / Consorci del Moianès - www.ccmoianes.cat-938301418

CONSELL COMARCAL DEL MOIANÈS | **consorci del Moianès**

Nadal al Moianès!
Viu-lo i guanya obsequis, àpats i experiències.
Del 16 de desembre al 31 de gener!

EL MOIANÈS VETAAAAN DEGUST...

BCN+ Barcelona és molt més | BCN+ Paisatges Barcelona | Diputació Barcelona | [@moianesturisme](https://www.moiianesturisme.com)

PATRIMONI I CAPITAL NATURAL (XV): CASA MUSEU

A dalt, fragments del retaule del Roser; a baix a l'esquerra, una part de l'exposició sobre la Guerra de Successió, i a la dreta, la capella

Un palau per al Museu de Moià

La Casa Museu Rafael Casanova és on va viure el polític fins als 11 anys i, ahora, la seu del Museu de Moià

Moià

Queralt Campàs

Aquest palauet, situat al carrer Rafel Casanova, número 8, de Moià, és la casa on va néixer Rafael Casanova i Comas el 1660. L'edifici Can Casanova és una casa benestant, edificada en la seva distribució actual a cavall dels segles XVII i XVIII sobre construccions anteriors. A més compta amb la certificació de Monument Històric i Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).

Aquesta edificació és, al mateix temps i des del 1935, la seu del Museu de Moià, i de fet és més reconeguda com a tal per tota la població moianenca. És un dels pocs museus que van estar oberts durant la Guerra Civil i el franquisme, amb visites en català. L'Ajuntament va llogar l'espai a la família, però als anys 80

Casa Museu Rafael Casanova

SITUACIÓ
Moià

QUÈ S'HI FA?
Obert dijous i divendres de 10.30 a 14.00, dissabtes de 10.30 a 14.00 i de 15.30 a 18.00 i diumenges, festius i ponts de 10.30 a 15.00.

estava molt deteriorat i el consistori no en podia assumir l'adquisició. Finalment, la Generalitat el va comprar i el 1993 es va tornar a obrir al públic. Actualment, la gestió és compartida: l'immoble és propietat de la Generalitat, però el contingut (obres d'art, etc.) és municipal.

L'exposició permanent de Rafael de Casanova, inaugurada i creada l'any 2005, està situada a la primera planta i

compta amb diverses estances. Hi ha dues parts principals. D'una banda, s'explica "Moià i els Casanova", que relata la vinculació de la família amb la població a través de les estances de la casa noble (menjador i cuina, capella i sala alcova). "Ens ha permès exposar peces importants del Museu de Moià com el retaule barroc del Roser, que és una joia del barroc català", detalla Marta Fàbrega, directora del

Museu. També hi ha l'escut d'un peix, que correspon a en Planella, el senyor feudal de Moià. "Quan la família va arribar al poble, en època medieval, no es van poder posar en un lloc cèntric, van haver de comprar la torre Casanova als afores perquè el poble era feudal". De fet, la paret de les oficines del Museu és l'antiga muralla medieval. Alhora es pot veure l'escut de Moià en un dels capitells,

que permet entendre per què Casanova va ser conseller en cap de la ciutat de Barcelona, després de 400 anys. "Gràcies al dret de carreratge Moià es va alliberar el senyor feudal pagant uns diners i va passar a ser tutela del comte de Barcelona". En la segona part de l'exposició expliquen la Guerra de Successió.

A l'edifici hi ha diverses qüestions que demostren el poder adquisitiu de la família: els graons de l'entrada que utilitzaven les dones quan eren les cavallerisses per muntar a cavall de costat, el pou de 40 metres, la capella o la galeria del segle XVIII. La resta de l'edifici està format per les oficines, el soterrani, el laboratori de restauració, l'arxiu històric i la sala d'exposicions temporals. A més, al segon pis hi ha el Museu Arqueològic i Paleontològic, traslladat allà el 1998.

Jaume Soldevila i Pilar Rocasalbas davant de Cal Soldevila, amb Josep Soldevila, que amb 89 anys encara dona un cop de mà al restaurant

SEBASTIÀ RENOM

Més de cent anys sent referència en el món de la restauració

Els orígens de Casa Soldevila, a Calders, es remunten a finals del segle XIX

Calders

Josep Villarroya

Tot va començar l'any 1895, quan Pere Soldevila Ponsa va comprar un solar als afores del poble de Calders, ocupat majoritàriament per horts tot i que hi passava la carretera de Vic a Manresa, que ja feia unes tres dècades que era una via important de pas. I van ser el fill i la jove del Pere, en Jaume i la Josefa Vilaró, els que van convertir la nova casa en una posada. Aquesta dada la dona Mireia Vila Cortina, historiadora d'Artès (Bages), en el seu llibre *Els orígens de l'hostaleria a Calders*. Un treball que ara serveix per recuperar la història del restaurant Soldevila, que ha estat distingit per la Generalitat amb un dels Premis Nacionals als Establiments Comercials Centenaris. Avui, el restaurant el dirigeix la quarta generació de la família, Jaume Soldevila, amb la seva dona, Pilar Rocasalbas.

Segons recull el treball de Mireia Vila, la posada Soldevila es va legalitzar com a cafè l'any 1921, tot i que ja feia uns vint anys que funcionava com a fonda de manera oficiosa. Jaume Soldevila explica que "el clima sec que hi havia feia que els metges recomanessin el lloc per fer-hi estades a persones amb problemes d'asma. Però també s'hi allotjaven persones que treballaven al poble, com

Nens assistents a un casament, l'any 1966

ARXIU FAMILIAR

La família Soldevila, a la casa, en una imatge del 1920

ARXIU FAMILIAR

ara el metge, el secretari, el mestre..."

Durant la Segona República, Cal Soldevila va esdevenir la seu de les esquerres al poble i, en general, de totes les persones contràries a la

dreta representada per la Lliga Regionalista. La historiadora explica que, en el fet que es decantés cap a les esquerres, hi va tenir molt a veure Sebastià Soldevila, hereu de la família, anomenat l'Amadeu. Es feia càrrec dels proveïments del local, fent viatges amb carro cada setmana a Manresa. La seva dona, Maria Noguero, es va incorporar a la cuina. Van tenir tres fills: la Maria Teresa, que va morir amb només 4 anys, el Josep i la Roser.

L'any 1934, l'Amadeu es va presentar a les eleccions en una llista que va ser la més votada i va ser regidor. En esclatar la Guerra Civil, va ser nomenat alcalde i l'estiu del 1938 es va incorporar a l'exèrcit republicà que va lluitar al front de l'Ebre, on va ser ferit. Mentrestant, els baixos de la fonda es van convertir en un hospital de campanya del bàndol republicà. Amb la fi de la guerra, l'Amadeu va estar amagat cinc anys a Barcelona, però no es va lliurar de ser empresonat a la Model.

Amb l'entrada de l'exèrcit franquista, el cafè va ser confiscat per esdevenir el local de la Falange. L'any 1944, quan feia poc que l'Amadeu havia tornat a casa, el local es va convertir en un espai d'Acció Catòlica. S'hi feia cinema els diumenges, teatre, balls de festa major i la Festa dels Avis, entre altres celebracions. Va ser el gran centre d'oci del poble. L'Amadeu era un gran aficionat al teatre i va establir amistat amb l'actriu i locutora manresana Maria Matilde Almendros, que va actuar al local diverses vegades.

A finals dels anys cinquanta, amb la revifalla econòmica, el local es va convertir en una fonda-bar-restaurant, oberta a diari, amb servei d'habitacions, i s'hi feien banquets de casament. En Josep i la Roser, fills de l'Amadeu, n'eren els encarregats i, des del 1961, també la Rita Picañol, dona del Josep, que s'encarregava de la cuina amb la seva sogra, Maria Noguero.

MILLORES EN LES COMUNICACIONS

Les millores en les comunicacions a partir del 1975, amb la nova carretera comarcal 1411, entre Abrera i Manresa, van marcar un punt d'inflexió. Era la principal via d'accés a Barcelona des de les valls del Llobregat i el Cardener i els transportistes ja no s'havien de desviar cap a Artès i Moià per enllaçar amb la carretera de Caldes de Montbui. I el 1996, l'Eix Transversal va convertir la carretera de Calders en una via secundària. Malgrat els temors inicials, la capacitat d'atracció de Cal Soldevila es va mantenir. Gaudia de molta anomenada, tot i haver deixat de ser un lloc de pas. Als anys setanta, va deixar de tenir servei d'allotjament.

En aquest sentit, Jaume Soldevila explica que el 90% dels clients són de fora, però el perfil ha canviat. "Som un lloc de referència i treballam molt amb reserves. Per exemple, per Sant Esteve ja ho tenim ple fa uns tres mesos, però el perfil ha canviat; abans hi havia més gent de pas." També depèn de l'època de l'any. A l'estiu, per exemple, hi van persones que tenen segones residències en localitats properes. Però també hi van de Sant Feliu de Codines i fins i tot de Granollers.

L'espai físic també ha canviat. Fa cinc anys, es va renovar tota la cuina i es van remodelar els espais de bar i restaurant. La reforma ha permès recuperar la visió de la pedra de la façana i les bigues de fusta de l'interior. L'oferta gastronòmica s'ha renovat, amb una aposta per plats nous, sense oblidar les receptes tradicionals, introduint també oferta vegana i, sobretot, sostenible, amb productes de proximitat. És rellevant la incorporació de la Pilar Rocasalbas, que havia treballat al sector de la banca, després d'haver cursat cuina i pastisseria a la prestigiosa Escola Hofmann de Barcelona. Està per veure si la cinquena generació, els fills adolescents del Jaume i la Pilar, s'incorporaran al negoci familiar. "El que tenim clar és que mai els deixarem sols. Sempre els acompanyarem", diu en Jaume.

AGENDA

Dilluns 19 de desembre

Castellcir. Penjada de desitjos a l'arbre. Plaça de l'Era. 11.00.

Dimarts 20 de desembre

Castellcir. Espectacle de Nadal de l'escola La Popa. Casal. 18.30.

Castellterçol. Concert de Nadal organitzat per l'IE Castellterçol. Pavelló poliesportiu. 15.00.

Dimecres 21 de desembre

Castellcir. Visita del patge reial. Sala Sant Jordi. 11.00.

Castellterçol. Jornada "Vine a fer cagar el tió". Tothom qui ho vulgui pot portar menjar per al tió a l'Espai de Lectura, de 16.30 a 19.30. Espectacle de titelles i cançons: *3 pomes i un tió*. Plaça Vella. 18.00.

Granera. Caminada curta que s'iniciarà a Santa Cecília i finalitzarà al Casal, on es realitzaran exercicis d'estirament i meditació. 11.00.

Dijous 22 de desembre

Calders. *Escape room* Pastorets de Calders per a totes les edats. Els menors de 12 anys han d'anar acompanyats.

panyats d'un adult. Proves d'enginy, habilitat i cultura. Plaça Major. De 17.00 a 18.30.

Dissabte 24 de desembre

Castellcir. Sortida des de la plaça de l'Era per anar caminant fins a l'entrada del poble i fer cagar el tió. 18.00.

Diumenge 25 de desembre

Castellterçol. Representació dels Pastorets infantils i juvenils, a càrrec de l'Esplai Draks. Centre Espai Escènic. 20.00.

Moià. Representació dels Pastorets, amb música en viu. Part de la recaptació anirà a l'Associació Càncer Infantil Moianès. Espai Cultural Les Faixes. 19.00.

Dilluns 26 de desembre

Castellterçol. Quinto de Nadal, organitzat pels Diablers de Castellterçol. Pavelló poliesportiu. De 19.00 a 23.00.

Concert de Sant Esteve amb el cor Cantus Firmus i la Coral Castellterçol. Centre Espai Escènic. 20.30.

Sant Quirze Safaja. Gran bustiada reial i el tió ja caga. Durant el matí hi haurà un

COLLSUSPINA CABARET DE NADAL
Local Ramon Cabanas.
Diumenge 30, 19.00

espectacle infantil i un taller màgic de cartes reials. Centre Cívic Parc de l'Aigua. 11.00.

Dimecres 28 de desembre

Moià. Tarda de jocs de taula, amb la col·laboració de l'Associació Cultural Caldaus. Biblioteca. 16.00.

Dijous 29 de desembre

Moià. Espectacle nadalenc: Una de pastorets!, amb la rondallaire Rosa Fité. Biblioteca. 18.00.

Diumenge 30 de desembre

Castellterçol. Patge reial que recollirà les cartes adreçades a SSMM els Reis Mags d'Orient. Jardins de Cal Recader. 18.00.

Quina del Centenari, organitzada pel Club Futbol Castellterçol. De 20.00 a 22.30.

Collsupina. Cabaret de Nadal, organitzat per GiraCirc, amb la participació de Miquel Carbonell, la cia. 24.42, el Col·lectiu Crispeta, La Churry i Nora Entrena. Local social Ramon Cabanas. 19.00.

Dissabte 31 de desembre

Castellcir. Trobada dels Amics de Santa Coloma i missa a l'església de Santa Coloma. 11.00

Castellterçol. Cursa de Sant Silvestre, organitzada pel Centre Excursionista de Castellterçol i els Diablers de Castellterçol. Sortida a les 16.30 des de la plaça Vella.

Santa Maria d'Oló. *Escape room*: "Drogues i alcohol. Escape City", pels carrers del poble. Plaça Catalunya. 15.30.

Diumenge 1 de gener

Castellterçol. Representació dels Pastorets infantils i juvenils, a càrrec de l'Esplai Draks. Centre Espai Escènic. 19.30

L'Estany. Carter reial, a l'església, d'11.00 a 12.00.

Moià. Representació dels Pastorets, amb música en viu. Part de la recaptació anirà a l'Associació Càncer Infantil Moianès. Espai Cultural Les Faixes. 19.00.

Diumenge 8 de gener

Moià. Lliurament dels premis del quart concurs de pessebres populars, organitzat per Pessebristes de Moià. Can Carner.

Dijous 5 de gener

Castellterçol. Cavalcada de SSMM Reis Mags d'Orient. A les 17.00, xocolatada davant de la residència. A les 18.00, inici de la cavalcada a la plaça Cuspinera.

L'Estany. Cavalcada de Reis. Pista vella. 18.15.

Santa Maria d'Oló. Ball de Reis, amb les actuacions d'Ayawascats i DJ Rutxo. Pavelló municipal. 23.30.

Dissabte 21 de gener

Moià. Recital de Pau Armengol (baríton)=, i Èric Varas (piano), amb un programa centrat en el lied romàntic del segle XIX i la cançó catalana del segle XX. Auditori Sant Josep. 18.00.

MUSEUS I EXPOSICIONS

Castellcir

Sala Sant Jordi. "Diàlegs amb la natura", de Yolanda Vila Viladomiu.

Castellterçol

Casa Museu Prat de la Riba. Espais familiars i de treball de Prat de la Riba. De dijous a dissabte de 10.00 a 13.30 i de 15.00 a 17.30. Diumenges i festius de 10.00 a 15.00.

Escoles Velles. Exposició de pessebres de l'Agrupació de Pessebristes de Castellterçol. Obert dissabtes, diumenges i tots els festius de 12.00 a 14.00 i de 17.00 a 20.00. Fins al 29 de gener.

Espai de lectura. Exposició del concurs de fotografia Vila Florida. Fins al 13 de gener.

L'Estany

Monestir de Santa Maria. Església, claustre, sobre-

claustre i mostra d'objectes religiosos. De dimarts a dissabte i festius de 10.00 a 14.00.

Sala polivalent de la Casa de Cultura. "Peepal Leaf Project, blanc i negre", d'Enric Rodó Vidal. Fins al 15 de gener.

Moià

Museu de Moià - Coves del Toll. Exposició permanent de paleontologia i arqueologia.

"Museus i Liceu: una història compartida", projecte de la xarxa de museus catalana.

Fins al 30 de desembre.

"100 anys d'història del Club Esportiu Moià". Fins al 6 de gener.

"Moments estel·lars. L'altra història del món", a càrrec de Clara Payas. Inauguració el dissabte 28 de gener a les

12.00. Del 18 de gener al 5 de febrer.

Antic ajuntament (plaça Sant Sebastià). 30a exposició de pessebres. Dissabtes i vigílies, de 17.00 a 18.00; diumenges i festius, d'11.00 a 14.00 i de 17.00 a 20.00. Fins al 8 de gener.

Ajuntament de Collsuspina

“He fet 1.000 òperes a Sabadell, que representen 172 dies seguits”

Quins són els seus orígens?

Soc filla de Sabadell i de petita estiuejava a Granera. Amb el meu marit, que precisament vaig conèixer allà quan teníem uns 6 anys, fa 47 anys que estem casats, i ara en fa 15 que vivim a Granera. Tinc dos fills, el Pere i la Gemma. Tots han hagut de tenir paciència amb mi i jo força per a poder portar el vaixell endavant, perquè he treballat molt a fora de casa i he viatjat sovint.

Ser mare treballadora fa 30 anys potser es veia diferent de com es veu en l'actualitat?

Vaig començar a treballar amb 28 anys al Liceu. Abans, però, vaig treure'm la carrera de piano. Aleshores em vaig adonar que impartir classes no m'omplia i la feina a l'oficina de la indústria tèxtil dels meus pares, tampoc.

L'interès pel món del maquillatge d'on li ve?

Des de ben petita m'havia agradat i havia fet coses com tallar els cabells amb unes tisores de cuina a una germana petita. Als 21 anys em vaig casar i vaig deixar la feina a l'empresa familiar. Com que sempre m'havia agradat la perruqueria i el maquillatge vaig fer un curs. Baixava un cop per setmana a Barcelona i allà vaig coincidir amb la directora de TV2 i l'encarregada del maquillatge del Liceu. En aquell moment tenia 24 anys i ja tenia el meu primer fill. Poc després, i gràcies al fet que els Pastorets de Mojà em van demanar que els donés un cop de mà amb el maquillatge, em vaig adonar que no tenia ni idea de maquillatge teatral. Per això vaig anar fent altres cursos i he arribat fins on soc ara. En aquell moment també vaig impulsar un institut de bellesa a Mojà.

Va entrar al Liceu la temporada 1982-1983. En quin moment li sorgeix l'oportunitat d'entrar a Sabadell?

A l'Associació Amics de l'Òpera de Sabadell hi vaig entrar abans que al

SEBASTIA RENOM

NANI BELLMUNT MOLINS, maquilladora i perruquera

La Maria Carme, de 70 anys, viu a Granera i és la número u de set germans. La més petita de la família la va batejar com a 'Nani', nom amb què la coneix tothom. En el seu ofici de maquilladora suma centenars d'òperes.

Liceu. Una de les meves germanes estava al cor d'una representació de la Madama Butterfly, i em va demanar que l'anés a maquillar. Allà, un dels directors em va dir que maquillés a tots els integrants de l'òpera perquè el maquillador que hi havia no servia. Em vaig saber espavilar i a partir d'allà em van tornar a trucar sempre. He fet 1.000 títols a Sabadell que són 172 dies seguits d'òpera.

Que fort!

Més els del Liceu, que ja no sé quant sumen.

37 anys al Liceu. En total, quants dedicats a l'ofici?

40.

Es diu de pressa, també!

Sí. I encara no he plegat! Tinc una jubilació activa i faig alguns projectes a Sabadell i al teatre principal de Maó, on col·laboro des de fa 32 anys.

M'han comentat que ha maquillat Montserrat Caballé.

Al Festival de Peralada hi he anat 30 anys, allà vaig maquillar la Montserrat. També he maquillat en Plácido Domingo i en Josep Carreras. Puc dir, sense presumir, que totes les grans figures del món de l'òpera les he maquillat.

Ha viatjat molt per feina?

Quan tenia la Gemma petita vaig entrar al món publicitari, però ho vaig deixar per problemes de conciliació familiar. Un dels viatges que més recordo és el que vaig fer a Las Vegas, per un spot amb Julio Iglesias, o a Montecarlo un spot amb Boris Becker.

Quin diria que és el moment més àlgid de la seva carrera?

Entre els 40 i 50 anys va ser una fase molt madura i segura.

En què consisteix la feina d'una maquilladora d'òpera?

Hi ha molta preparació prèvia, perquè s'ha de mobilitzar un gruix molt gran de persones. Abans no s'aixeca un teló hi ha ben bé cinc dies de proves i canvis.

Queralt Campàs

TEMPS ERA TEMPS

Montví de Baix

A principis de la dècada de 1960 un promotor va comprar la finca de Montví de Baix, a Mojà, per fer-hi una urbanització destinada a cases de segona residència. La nova promoció tenia aproximadament 600 parcel·les que, majoritàriament, es varen vendre a persones de Barcelona i la rodalia. L'antiga casa de pagès es va convertir en el restaurant d'aquesta foto dels anys 70. Al voltant s'hi va construir una zona de jocs infantils, una piscina i un bloc d'apartaments.

AUTOR: DESCONEGUT (ARXIU HISTÒRIC DE MOJÀ)